

eduresourceza.com

REKENINGKUNDE

Graad 12

Hersiening

WERKBOEK

VOORRAAD

AKTIWITEIT 1: Voorraadwaardasie, Interne Beheer en Probleemoplossing (Junie 2016) (40 punte; 25 minute)

1.1 BEGRIPPE

1.1.1	
1.1.2	
1.1.3	
1.1.4	

4

1.2 LYNN WINKELS

1.2.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad op 29 Februarie 2016 deur die gewoegdegemiddelde-metode te gebruik.

8

1.2.2 Bereken die volgende vir die jaar geëindig 29 Februarie 2016:

Koste van verkope:

Bruto wins:

6

1.2.3 Bereken die gemiddelde voorraadhoudingstydperk (in dae) op 29 Februarie 2016.

5

1.2.4

Bereken die waarde van die eindvoorraad deur die EIEU-metode te gebruik.

7

1.3.1

Identifiseer EEN probleem in Winkel 1 en EEN probleem in Winkel 2. Haal syfers aan. Gee EEN punt van advies vir ELKE geval.

Tak	Probleem	Advies
Winkel 1		
Winkel 2		

6

1.3.2

Verduidelik TWEE goeie besluite wat Chad met betrekking tot Winkel 3 geneem het. Haal syfers aan.

4

TOTALE PUNTE
40

AKTIWITEIT 2: Voorraadwaardasie en Probleemoplossing (Feb/Maart 2017)**(40 punte; 30 minute)****2.1 BEGRIPPE**

2.1.1	
2.1.2	
2.1.3	

3

2.2.1 Bereken die eenheidsprys van krieketkolwe op 1 Julie 2015.

2

2.2.2 Bereken die waarde van die voorraad voorhande op 30 Junie 2016 deur van die geweegde-gemiddelde-metode gebruik te maak.

10

2.2.3 Bereken die bruto wins op 30 Junie 2016.

5

2.2.4

Bereken hoe lank (in dae) dit na verwagting sal neem om die eindvoorraad van 465 krieketkolwe te verkoop. Gebruik die eindvoorraad in jou berekening.

4

2.2.5

Verskaf 'n berekening om André se bekommernis oor die beheer van krieketkolwe te staaf.

Hoe kan André hierdie probleem oplos? Verduidelik EEN punt.

7

2.3

Identifiseer EEN probleem met betrekking tot elke tak. Haal syfers aan om jou antwoord te staaf. Gee in elke geval vir Bennie raad.

TAK	PROBLEEM (met syfers)	RAAD
Parys		
Pretoria		
Pofadder		

9

TOTALE PUNTE
40

3.1.1	
3.1.2	
3.1.3	
3.1.4	

4

3.2.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad op 30 September 2017 deur die spesifieke identifikaasietegniek te gebruik.

7

Punt 2:

4

Valhelms:

3.2.3

Bereken die waarde van die eindvoorraad op 30 September 2017 deur die gewegdegemiddelde-metode te gebruik.

9

3.2.4

s die gewegdegemiddelde-metode geskik om die valhelms te waardeer? Verduidelik EEN punt.

3

3.2.5

Mike vermoed dat valhelms uit die winkel gesteel word ten spyte daarvan dat veiligheidskameras geïnstalleer is. Verskaf 'n berekening om sy vermoede te staaf.

5

Wat kan Mike doen om die interne beheer van voorraad te verbeter? Noem DRIE punte.

Punt 1:

Punt 2:

Punt 3:

3

TOTALE PUNTE
35

AKTIWITEIT 4: Voorraadwaardasie en interne beheer (Feb/Mrt 2018) (35 punte; 25 minute)

4.1

4.1.1	
4.1.2	
4.1.3	

3

4.2.1

Bereken die waarde van die slotvoorraad op 31 Desember 2017 volgens die EIEU-metode.

6

4.2.2

Bereken die koste van verkope.

Bereken die bruto wins.

8

4.2.3

Bereken die waarde van die eindvoorraad op 31 Desember 2017 deur die gewoegdegemiddelde-metode te gebruik.

6

Wat sal die effek op die bruto wins wees indien die eienaar na hierdie waardasiemetode verander? Verskaf syfers.

3

4.3

Jy word voorsien van inligting met betrekking tot Leno Meubileerders. Hulle verkoop tafels, stoele en beddens slegs vir kontant. Die eienaar is bekommerd dat die syfers verskaf, swak interne beheer en besluitneming toon.

Identifiseer EEN probleem vir elke produk. Haal syfers aan. Gee in ELKE geval raad oor hoe om die probleem op te los.

Produk	Probleem (met syfers)	Raad
Tafels		
Stoele		
Beddens		

9

TOTALE PUNTE

35

AKTIWITEIT 5: Voorraad (Junie 2018)**(40 punte; 30 minute)****5.1.1****Bereken die waarde van die slotvoorraad van fietse op 31 Mei 2018.**

	Bewerkings	Antwoord
Tempo		
Cruze		
Ryder		

8

Bereken die koste van verkope vir die jaar geëindig 31 Mei 2018.

Bewerkings	Antwoord

4

Bereken die bruto wins vir die jaar geëindig 31 Mei 2018.

Bewerkings	Antwoord

3

5.1.2**Bereken die verkoopprijs van 'n Ryder-fiets.**

Bewerkings	Antwoord

3

Bereken die gemiddelde getal Ryder-fietses wat per maand verkoop word.

Bewerkings	Antwoord

3

Dui aan hoe lank dit Fred sal neem om die slotvoorraad van die Ryder-fietses te verkoop. Toon berekeninge.

Bewerkings	Antwoord

3

Gee EEN moontlike rede vir die stadige verkoop van Ryder-fietse.

Gee vir Fred raad (EEN punt) in hierdie verband.

4

5.2.1

Verduidelik waarom dit NIE 'n goeie idee was om na 'n goedkoper verskaffer van T-hemde te verander NIE. Noem TWEE punte.

Punt 1:

Punt 2:

4

5.2.2

Celia het besluit om in 2018 van verskaffer te verander en om die winsopslag-% te verander. Hoe het hierdie besluit die onderneming geraak? Noem TWEE punte.

Punt 1:

Punt 2:

4

5.2.3

Maak TWEE afsonderlike voorstelle aan Celia om in 2019 die wins op broeke te verbeter.

Punt 1:

Punt 2:

4

TOTALE PUNTE
40

(Vr 5.2, Nov 2018)

AKTIWITEIT 6: Voorraadwaardasie**(20 punte; 15 minute)****6. PACKER TASWINKEL**

6.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad op 30 Junie 2018 deur die eerste-in-eerste-uit-metode te gebruik.

Bewerkings	Antwoord

5

6.2 Charles vermoed dat tasse gesteel is. Verskaf 'n berekening om sy bekommernis te staaf.

Bewerkings	Antwoord

5

6.3 Charles is bekommerd oor die hoeveelheid voorraad voorhande.

Bereken vir hoe lank sy eindvoorraad na verwagting sal hou.

Bewerkings	Antwoord

6

EEN probleem met te veel voorraad voorhande:

EEN probleem met onvoldoende voorraad voorhande:

4

TOTALE PUNTE
20

(Vr 2, Mei/Jun 2019)

AKTIWITEIT 7: Voorraadwaardasie

(40 punte; 30 minute)

7.1

2.1.1	
2.1.2	
2.1.3	

3

7.2 **PHOTO-FIX HANDELAARS**7.2.1 **Bereken:**

Waarde van eindvoorraad van kameras	
Bewerkings	Antwoord

9

7.2.2 **Waarde van eindvoorraad van fotorame**

Bewerkings	Antwoord

8

7.2.3 **Die eienaar vermoed dat fotorame gesteel word. Verskaf 'n berekening om sy vermoedens te staaf.**

Bewerkings	Antwoord

5

7.2.4

Tom oorweeg dit om 'n assistent teen 'n loon van R3 500 per maand aan te stel om die voorraad fotorame te beheer. Verduidelik waarom dit NIE 'n goeie idee is NIE. Verskaf TWEE punte met syfers/berekeninge.

	Verduideliking	Syfers
Punt 1		
Punt 2		

6

7.3

BESTUUR VAN VOORRADE

Produk	Probleem	Oplossing
Kaste		
Tafels		
Stoele		

9

TOTALE PUNTE

40

REKONSILIASIES/VERSOENING

AKTIWITEIT 1: Krediteure-rekonsiliasie (Junie 2016)

(18 punte, 15 minute)

1.1.1

	KREDITEUREGROOTBOEK	KREDITEURE- REKONSILIASIESTAAT
Saldo	110 170	111 600
(a)		
(b)		
(c)		
(d)		
(e)		
(f)		
(g)		
(h)		

14

1.1.2

Noem TWEE interne beheermaatreëls wat die besigheid kan gebruik om te voorkom dat soortgelyke voorvalle in die toekoms plaasvind.

4

TOTALE PUNTE

18

AKTIWITEIT 2: Bankversoening (Mar 2017)**(16 punte; 15 minute)****2.1.1****Bereken die korrekte saldo van die Bankrekening in die Algemene Grootboek op 31 Julie 2016.**

Voorlopige Banksaldo	R16 785
Korrekte Banksaldo	

Gunstig/Ongunstig: _____

8

2.1.2**Bankversoeningstaat soos op 31 Julie 2016**

6

2.1.3**Verduidelik EEN interne beheermaatreël wat die onderneming behoort in te stel om te verseker dat dit nie in die toekoms weer gebeur nie.**

2

TOTALE PUNTE**16**

AKTIWITEIT 3: Debiteureversoening en Ouderdomsanalise (June 2017) (30 punte, 25 minute)**3.1 WAAR OF ONWAAR**

3.1.1	
3.1.2	
3.1.3	

3

3.2 MIZZY BOUTIQUE

Gebruik die gegewe tabel om die regstellings aan te dui wat in die Debiteurekontrolerekening en debiteurelys aangebring moet word.

Verskaf syfers en 'n plus(+)- of minus(-)-teken vir elke regstelling.

	Debiteurekontrole- rekening	Debiteurelys
Saldo/Totaal op 28 Februarie 2017	R37 710	R39 490
(a)		
(b)		
(c)		
(d)		
(e)		
(f)		
Saldo/Totaal op 28 Februarie 2017		

13

3.3 GLENDALE HANDELAARS**3.3.1 Verduidelik hoe 'n debiteure-ouderdomsanalise met interne kontrole oor debiteure kan help.**

--

2

3.3.2 Bereken die persentasie totale skuld wat die kredietperiode oorskry.

4

3.3.3 Verduidelik EEN probleem (met syfers) met betrekking tot ELK van die volgende debiteure:

DEBITEUR	PROBLEEM MET SYFERS
D Pillay	
W Patel	

4

3.3.4 Verduidelik TWEE probleme (met syfers) met betrekking tot debiteur D Gouws.

4

TOTALE PUNTE
30

AKTIWITEIT 4: Bankversoening en interne beheer (Nov 2017)

(30 punte; 25 minute)

4.1

4.1.1	
4.1.2	
4.1.3	

3

4.2.1

[illegible][illegible]

Bankrekeningsaldo:

14

4.2.2

Bankversoeningstaat op 30 Junie 2017[illegible]

9

4.2.3

Verduidelik die probleem met betrekking tot deposito's. Haal bewyse aan.

Verduidelik TWEE strategieë om dit in die toekoms te voorkom.

Strategie 1:

Strategie 2

4

TOTALE PUNTE
30

AKTIWITEIT 5: Debiteureversoening (Maart 2018)

(25 punte; 20 minute)

5.1.1

Verduidelik waarom die debiteure-ouderdomsanalise as 'n doeltreffende interne beheermaatreël beskou word. Noem EEN punt.

2

- 5.1.2 Verduidelik TWEE verskillende probleme wat deur die debiteure-ouderdomsanalise uitgelig word. Verskaf in ELKE geval die naam van 'n debiteur en syfer(s).

PROBLEEM	DEBITEUR EN SYFER(S)

6

5.2 DEBITEUREVERSOENING

- 5.2.1 REGSTELLINGS AAN DIE DEBITEUREKONTROLEREKENING OP 30 NOVEMBER 2017

Saldo voor foute en weglatings	25 700
(i)	
(ii)	
(iii)	
(iv)	
(v)	
Korrekte Debiteurekontrole-saldo	

7

- 5.2.2 DEBITEURELYS OP 30 NOVEMBER 2017

L Nkosi	(5 700	
S Muller	(11 100	
M Welthagen	(-1 900	
B Sandleni	(15 900	
Korrekte totaal van Debiteurelys		

10

TOTALE PUNTE

25

AKTIWITEIT 6: Versoening en Ouderdomsanalise (VS, Sep 2017) (35 punte; 30 minute)**6.1****BEGRIPPE**

6.1.1	
6.1.2	
6.1.3	

6.2.1**Bereken die korrekte bankrekeningsaldo op 30 Junie 2017.****6.2.2 Bankversoeningstaat op 30 Junie 2017**

6.3 Krediteureversoeningstaat

	Krediteurekontrole	Krediteurelys
Saldo /totaal	184 870	170 490
A		
B		
C		
D		
Saldo /totaal		

6.4 Identifiseer TWEE verskillende probleme oor die kontrole van debiteure. Voorsien relevante name en/of bedrae. Voorsien in elke geval EEN punt van advies vir die eenaar.

PROBLEEM	ADVIES

TOTALE PUNTE**35**

AKTIWITEIT 7: Krediteureversoening**(21 punte; 15 minute)****7.1**

	KREDITEUREGROOTBOEK: REKENING VAN MARITI VERSKAFFERS	REKENINGSTAAT
Saldo	147 820	145 060
(a)		
(b)		
(c)		
(d)		
(e)		
(f)		

13

7.2 Die interne ouditeur dring daarop aan dat direkte betalings (EFO's) gebruik moet word om verskaffers te betaal.

Verduidelik EEN rede om sy besluit te ondersteun.

2

Verduidelik EEN interne prosedure om beheer oor hierdie stelsel te verseker.

2

7.3 Behalwe om Vernon te ontslaan, verskaf EEN voorstel om teen hom op te tree.

Verskaf EEN voorstel om hierdie probleem in die toekoms te voorkom.

4

TOTALE PUNTE**21**

(Vr 1.3, Mei/Jun 2019)

AKTIWITEIT 8: Bankversoening**(20 punte; 15 minute)****8.1 Bereken die korrekte Bankrekeningsaldo op 31 Mei 2019.**

Voorlopige Banksaldo R19 400

Gunstig/Ongunstig:

9

8.2 Bankversoeningstaat op 31 Mei 2019

		DEBIET	KREDIET

7

8.3 Noem TWEE interne beheermaatreëls wat die onderneming kan gebruik om te verseker dat dit nie weer in die toekoms sal gebeur nie.

4

TOTALE PUNTE

20

VERVAARDIGING

AKTIWITEIT 1: Vervaardiging (Nov 2016)

(45 punte; 35 minute)

1.1

1.1.1	
1.1.2	
1.1.3	
1.1.4	

4

1.2.1

Bereken direkte arbeidskoste	
Bereken direkte materiaalkoste.	

1.2.2 **Produksiekostestaats vir die jaar geëindig 29 Februarie 2016:**

Primêre koste	
Produksiekoste van klaarprodukte	

8

1.2.3 Bereken die gelykbreekpunt vir 2016.

5

Verduidelik of die eienaar bekommerd moet wees of nie. Verskaf syfers.

3

1.2.4 Die eienaar is nie tevrede met die interne beheer oor die grondstof (materiaal) nie.

	STOORKAMER: Grondstof gesteel	FABRIEK: Grondstof vermors
BEREKENING: meter materiaal		
STRATEGIE		

11

TOTALE PUNTE
45

AKTIWITEIT 2: Vervaardiging (Junie 2016)**(50 punte; 40 minute)****2.1 ABE BYKOMSTIGHEDE****2.1.1 Fabrieksboekste-nota**

15

2.1.2 Produksiekostestaats vir die jaar geëindig 29 Februarie 2016

Direkte materiaal	350 000
Direkte arbeidskoste	
Primêre koste/Direkte koste	
Fabrieksboekste	
Totale produksiekoste	
Koste van produksie van klaarprodukte	

8

2.2 NUWE MODE VERVAARDIGERS

2.2.1 Gloria is bekommerd oor die vermorsing van direkte materiaal. Bereken die getal meter materiaal wat vermors is.

5

Gloria voel dat die vermorsing beduidend is. Verskaf 'n berekening om haar mening te ondersteun.

3

2.2.2 Gee TWEE moontlike redes vir dié vermorsing en gee in ELKE geval raad om te voorkom dat dit in die toekoms gebeur.

	Rede	Raad
1.		
2.		

4

2.2.3 Bereken die gelykbreekpunt vir die jaar geëindig 29 Februarie 2016.

4

Verduidelik waarom die onderneming tevrede behoort te wees met die getal eenhede wat gedurende die huidige finansiële jaar gemaak is. Noem TWEE punte.

4

2.2.4 Watter uitwerking sal dit op die produksiekoste van 'n rok hê? Verskaf 'n berekening om jou antwoord te ondersteun.

3

Noem TWEE ander gevolge van die invoer van die direkte materiaal.

4

TOTALE PUNTE
50

AKTIWITEIT 3: Vervaardiging (Nov 2017)**(55 punte; 45 minute)****3.1 GEVEN VERVAARDIGERS****3.1.1****PRODUKSIEKOSTESTAAT
VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2017**

Direkte materiaalkoste	
Direkte arbeidskoste	
Primêre koste	
Fabrieksboekoste	
Direkte materiaalkoste	
Totale koste van produksie	

14

3.1.2**VERKORTE INKOMSTESTAAT
VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2017**

Verkope	
Koste van verkope	
Bruto wins	
Administratiewe koste	
Verkoops- en verspreidingskoste	
Netto wins	

14

3.2 GYMWEAR VERVAARDIGERS

3.2.1 Hemde:

Bereken die gelykbreekpunt vir hemde.

4

Identifiseer EEN veranderlike koste (met syfers) wat nie goed beheer is nie. Gee TWEE moontlike redes vir hierdie probleem.

EEN VERANDERLIKE KOSTE MET SYFERS	REDES
	Rede 1:
	Rede 2:

4

Verduidelik waarom Jan bekommerd kan wees oor die groot afnames in die ander TWEE veranderlike koste.

4

Jan kan nie verstaan hoekom die eenheidskoste van produksie toeneem het, terwyl sy vaste koste en die veranderlike koste nie toeneem het nie. Verduidelik waarom dit so is. Noem EEN punt (met syfers).

4

3.2.2 Skoene:

Bereken die % toename in die verkoopprys van skoene.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>3</td></tr></table>		3
3			
Jan het besluit om die kwaliteit van die skoene te verbeter en dit uit te voer. Verduidelik hoe die direkte materiaalkoste en die verkoops- en verspreidingskoste deur hierdie besluit geraak is. Verskaf syfers.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4			
Jan was bekommerd dat die toename in prys die onderneming negatief sou beïnvloed. Verduidelik of sy bekommernis geregverdig is. Noem TWEE punte. Punt 1: Punt 2:	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4			
<table border="1"><tr><td>TOTALE PUNTE</td></tr><tr><td>55</td></tr></table>		TOTALE PUNTE	55
TOTALE PUNTE			
55			

AKTIWITEIT 4: Vervaardiging (Maart 2018)**(45 punte; 35 minute)****4.1 GLAMOUR ROKSKEPPINGS****4.1.1 PRODUKSIEKOSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG
28 FEBRUARIE 2017**

Primêre koste	
Totale vervaardigingskoste	
Goedere-in-bewerking (1 Maart 2016)	76 000
Produksiekoste van klaarprodukte	

21

4.1.2 Bereken die netto wins vir die jaar geëindig 28 Februarie 2017.

7

4.2 LIGHTING SOLUTIONS**4.2.1 Bereken die fabrieksbokoste per eenheid vir die jaar geëindig
31 Desember 2017.**

2

**4.2.2 Verduidelik waarom George nie bekommerd sal wees oor die toename
van 28,1% in die totale veranderlike koste van R936 000 na R1 200 000 nie.**

3

4.2.3 Gee TWEE redes vir die toename in die verkoop- en verspreidingskoste per eenheid.

2

4.2.4 Bereken die gelykbreekpunt vir die jaar geëindig 31 Desember 2017.

4

Lewer kommentaar op die produksievlak vir 2017. Noem TWEE punte. Haal syfers aan.

4

4.2.5 Lighting Solutions oorweeg dit om grondstowwe in te voer omdat dit goedkoper en van 'n hoër gehalte is. Noem TWEE aspekte wat hulle moet oorweeg voordat hulle hul besluit finaliseer.

2

TOTALE PUNTE

45

AKTIWITEIT 5: Vervaardiging (Mar 2017)**(45 punte; 35 minute)****5.1 MOSES VERVAARDIGERS****5.1.1 PRODUKSIEKOSTESTAAT OP 30 APRIL 2016**

Direkte arbeidskoste	716 960
Primêre koste	
Totale vervaardigingskoste	
Goedere-in-bewerking (aan die begin van die jaar)	142 000
Koste van produksie van klaarprodukte	

16

5.1.2 Voltooi die verkorte Inkomstestaat om die netto wins vir die jaar geëindig 30 April 2016 te bereken.

Bruto wins	1 250 000
Netto wins	

8

5.2 EENHEIDSKOSTE EN GELYKBREEK-ONTLEDING

5.2.1 Verduidelik die verskil tussen *vaste koste* en *veranderlike koste*.

2

5.2.2 Bereken die gelykbreekpunt vir 2017.

5

5.2.3 Lewer kommentaar op die gelykbreekpunt en die produksievlak vir 2016 en 2017. Verduidelik waarom die eienaar tevrede moet wees, of nie.

6

5.2.4 Identifiseer die veranderlike koste wat die eienaar die meeste bekommernis behoort te verskaf. Verduidelik en verskaf 'n berekening om jou antwoord te staaf.

4

5.2.5 Ten spyte van die feit dat daar 'n afname in die vaste koste per eenheid was, is die eienaar steeds nie met sy beheer oor die vaste koste tevrede nie. Verduidelik en verskaf berekening(e) om sy mening te staaf.

4

TOTALE PUNTE

45

(Vr 1. Nov 2018)

AKTIWITEIT 6: Vervaardiging**(40 punte; 30 minute)****6.1**

6.1.1	
6.1.2	
6.1.3	

3

6.2 KRIGE HEMDE**6.2.1**

Bereken direkte arbeidskoste.

9

6.2.2 PRODUKSIEKOSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 JULIE 2018

Direkte materiaalkoste	528 300
Primêre koste	
Totale produksiekoste	
Goedere-in-bewerking (1 Augustus 2017)	
Koste van produksie van klaarprodukte	

12

6.3 GEMMA VERVAARDIGERS

6.3.1 Bereken die gelykbreekpunt vir die jaar geëindig 31 Augustus 2018.

5

6.3.2 Vergelyk en lewer kommentaar op die gelykbreekpunt en die produksievlak wat oor die afgelope twee jaar bereik is. Haal syfers aan.

6

6.3.3 Gee TWEE redes vir die toename in direkte materiaalkoste. Stel EEN wyse voor om hierdie koste te beheer.

REDES:

VOORSTEL:

5

TOTALE PUNTE

40

(Vr 3, Mei/Jun 2019)

AKTIWITEIT 7: Vervaardiging**(40 punte, 30 minute)**

7.1	7.1.1		
	7.1.2		
	7.1.3		
	7.1.4		

4

7.2.1	Bereken: Die waarde van die slotvoorraad deur die eerste-in-eerste-uit-voorraadwaardasietemete te gebruik				
	<table border="1"> <tr> <th>Bewerkings</th> <th>Antwoord</th> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Bewerkings	Antwoord		
Bewerkings	Antwoord				

5

Bereken: Direkte materiaalkoste

Bewerkings	Antwoord

4

7.2.2 Fabrieksboekste

TOTAAL o/b	84 330

8

7.2.3 Verskaf bewyse (syfers) om sy bekommernis te regverdig. In elke geval, gee ook 'n moontlike rede vir die toename in ELKE eenheidskoste, buiten gewone inflasie.

KOSTE	BEWYSE	REDE
Totale vaste koste per eenheid		
Direkte arbeidskoste per eenheid		

6

7.2.4

Bereken die gelykbreekpunt op 31 Desember 2018.

Bewerkings	Antwoord

4

Verduidelik of daar enige verbetering in die neigings van die produksievlak en die gelykbreekpunt van een jaar na die volgende was, of nie. Haal syfers aan.

4

Die eienaar kan nie verstaan waarom hy vanjaar 'n beter wins maak nie. Verduidelik hoe dit gebeur het. Verskaf TWEE punte. Haal syfers aan.

5

TOTALE PUNTE

40

BEGROTINGS

AKTIWITEIT 1: Begroting (Junie 2016)**(40 punte; 30 minute)****1.1**

(a)	Bedryfswins
(b)	Koste van verkope
(c)	Lone
(d)	Huurinkomste

12

1.2.1 Bereken die maandelikse salaris vir Junie 2016 verskuldig aan die verkoopsbestuurder.

4

1.2.2 Bereken die totale verwagte kredietverkope vir Julie 2016.

4

- 1.2.3 Bereken die kosprys van die nuwe voertuig wat op 1 Mei 2016 aangekoop is.

4

- 1.3 Lewer kommentaar op die beheer oor die telefoon en water en elektrisiteit. Watter raad sal jy aan Susan gee? Noem EEN punt.

Kommentaar:

Raad:

4

- 1.4 Susan wil die onderhoudsbegroting na R500 per maand verminder en dan die besparing aanwend vir personeelopleiding. Wat moet sy oorweeg voordat sy hierdie verandering aanbring? Noem TWEE punte.

4

1.5

Verduidelik hoe Susan op hierdie bedreiging gereageer het. Noem DRIE punte. Verskaf syfers/berekeninge om jou antwoord te ondersteun.

6

Verduidelik of Susan se reaksie suksesvol was of nie. Verskaf syfers.

2

TOTALE PUNTE

40

AKTIWITEIT 2: Begrotings (Nov 2016)**(40 punte; 30 minute)**

2.1.1

TWEE items wat foutiewelik in die Kontantbegroting opgeteken is:

2

2.1.2

TWEE items in die Kontantbegroting wat NIE in 'n Geprojekteerde Inkomstestaat sou verskyn NIE:

2

2.2 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

MAANDE	KREDIET- VERKOPE	SEPTEMBER	OKTOBER
Julie	120 000	8 400	
Augustus	151 200	60 480	
September	172 800	86 400	
Oktober			
		155 280	

9

2.3 BEDRAE VIR DIE KONTANTBEGROTING

BEWERKINGS		BEDRAG
(a)	Kontantverkope vir September	
(b)	Betalings aan krediteure vir Oktober	
(c)	Direkteursfooie vir Oktober	
(d)	Rente op lening vir Oktober	

18

2.4.1

Die direkteur het die metode van betaling aan die verkoops persone verander.

Verduidelik hoe dit die verkoops persone bevoordeel het. Haal syfers aan.

Verduidelik hoe dit die onderneming bevoordeel het. Haal syfers aan.

4

2.4.2

Die direkteur is nie bekommerd oor die oorbesteding aan verpakkings materiaal nie. Verduidelik waarom dit die geval is. Haal syfers of berekeninge aan.

5

TOTALE PUNTE
40

AKTIWITEIT 3: Begroting (Maart 2017)**(40 punte; 30 minute)**

3.1 Bereken die verwagte maandelikse persentasie goedere op krediet verkoop.

4

3.2 **Debiteure-invorderingskedule vir Maart 2017**

MAAND	KREDIET-VERKOPE	FEBRUARIE	MAART
Desember 2016	74 000	16 280	
Januarie 2017	68 000	27 200	*
Februarie 2017	70 000	24 010	*
Maart 2017	64 000		*
Kontant van debiteure		67 490	*

5

3.3.1 Verduidelik waarom die eienaar bekommerd is. Gee TWEE redes met stawende syfers.

4

3.3.2 Stel EEN oplossing vir die probleem voor.

2

3.4.1

		BEWERKINGS	ANTWOORD
(a)	Betaling aan krediteure		
(b)	Salarisse van verkoops-assistente		

6

5

3.4.2

Bereken die persentasie verhoging in huur op 1 Maart 2017.

4

3.4.3

Bereken die bedrag rente op die belegging wat na verwagting in Maart 2017 ontvang sal word.

4

3.5

Identifiseer TWEE betalings wat jy meen in Februarie 2017 swak bestuur is. Gee in ELKE geval 'n voorstel om die interne kontrole van die items geïdentifiseer, te verbeter.

BETALING	RAAD

6

TOTALE PUNTE

40

AKTIWITEIT 4: Begroting (Junie 2017)**(45 punte; 35 minute)****4.1**

Lewer kommentaar op die kontrole van ELKE item en gee EEN punt van advies in elke geval.

	KOMMENTAAR	ADVIES
Telefoon		
Personeel-opleiding		

4

4.2

Identifiseer TWEE items wat foutiewelik in die Kontantbegroting ingeskryf is.

2

4.3**KREDITEUREBETALINGSKEDULE**

MAAND	KREDIET-AANKOPE	MEI	JUNIE
Maart	R64 000	6 400	
April	R72 000	10 800	
Mei		57 000	
Junie	R96 000		
		74 200	

9

4.4

	BEREKENING	BEDRAG
(i)	Kontantverkope	
(ii)	Kontantaankope van voorraad	
(iii)	Afleweringensuitgawes	
(iv)	Salarisse en lone	
(v)	Terugbetaling van lening	
(vi)	Kontant aan einde van maand	
(vii)	Kontanttekort vir die maand	

4.5

Piet wil koste bespaar deur nie 'n gratis afleweringdiens aan te bied nie. Is dit 'n goeie idee? Verduidelik.

3

4.6

Verduidelik EEN voordeel en EEN nadeel van ELKE opsie.

OPSIE	VOORDEEL	NADEEL
Verkry 'n nuwe lening		
Huur (bruikhuur) die bates by Computer Solutions		
Vra 'n vriend om 'n gelyke vennoot te word		

6

TOTALE PUNTE

45

AKTIWITEIT 5: Begrotings (Nov 2017)**(30 punte; 25 minute)**

5.1	Verduidelik die hoofdoel van 'n Kontantbegroting.	
	Verduidelik die hoofdoel van 'n Geprojekteerde Inkomstestaat.	2

5.2.1	Larry verwag dat debiteure aan die einde van die maand wat op die verkoopstransaksiemaand volg, rekeninge moet vereffen.	
	Gebruik die Novembersyfers om die % debiteure wat na verwagting aan die kredietterme sal voldoen, te bereken.	
	Gebruik die Novembersyfers om die % verwagte oninbare skuld te bereken.	9

5.2.2	Larry glo nie dat sy debiteurekontroleklerk, Shirley, 'n bonus op 31 Oktober 2017 verdien nie.	
	Verskaf bewyse om sy mening te staaf.	
	Gee Larry raad om debiteure-invorderings te verbeter (TWEE punte).	
	Punt 1:	
	Punt 2:	
		4

5.3.1

Bereken die vaste % van verkope wat deur Larry gebruik is om vir afleweringse koste te begroot.

Bereken die bedrag van die lening wat op 31 Desember 2017 terugbetaal gaan word.

6

5.3.2

Verwys na verskille in Inligting D. Verduidelik hoekom Larry sal voel dat al hierdie verskille probleme vir sy onderneming is.

	KOMMENTAAR OP VERSKILLE
Verkope	
Advertensies	
Verpakkings-materiaal	
Afleweringse koste	

9

TOTALE PUNTE

30

AKTIWITEIT 6: Geprojekteerde Inkomstestaat (Maart 2018)**(45 punte; 35 minute)**

6.1.1 Bereken die winsopslagpersentasie op onderdele gebruik in die Geprojekteerde Inkomstestaat vir Maart 2018.

3

6.1.2 Bereken die % afname in die diensfooï-inkomste wat in April 2018 verwag word.

3

6.1.3 Bereken die bykomende ruimte (in vierkante meter) wat die onderneming vanaf April 2018 sal huur.

4

6.1.4 Bereken die rentekoers op die vaste deposito.

5

6.2 Lewer kommentaar op die beheer van voorraad en verduidelik hoe Vusi beoog om dit reg te stel. Haal syfers aan.

4

6.3.1

Vusi dink daaraan om die sakeperseel te koop eerder as om dit te huur. Noem EEN voordeel en EEN nadeel van hierdie opsie.

Voordeel:

Nadeel:

4

6.3.2

Vusi bied 'n gratis afleweringdiens van onderdele aan klante, maar beplan om hierdie diens op 31 Maart 2018 te staak.

Noem TWEE punte om hierdie besluit te staaf.

4

6.3.3

Bereken die koste van die nuwe voertuig wat hy beplan om op 1 April 2018 aan te koop.

4

6.4.1	Verduidelik of Water en elektrisiteit goed beheer is, of nie.	3
6.4.2	Verduidelik of jy met Vusi se besluit saamstem om nie die volle begroting vir Advertensies te gebruik nie.	3
6.4.3	Verduidelik of Verbruiksgoedere goed beheer is, of nie.	4
6.4.4	Verduidelik hoe Vusi se besluit oor die winsopslagpersentasie op onderdele die onderneming beïnvloed het.	4

TOTALE PUNTE

45

(Vr 6, Nov 2018)

AKTIWITEIT 7: Kontantbegroting

(35 punte: 30 minute)

7.1 Debiteure-invorderingskedule vir Oktober 2018

MAANDE	KREDIET-VERKOPE	SEP. 2018	OKT. 2018
Julie	369 600	81 312	
Augustus	384 400	211 420	
September	403 200	76 608	
Oktober	420 000		
		369 340	

7

7.2 Bereken:**(i) Kontantverkope vir September**

Bewerkings	Antwoord

(ii) Huurinkomste vir Oktober

Bewerkings	Antwoord

(iii) Betalings aan krediteure in Oktober

Bewerkings	Antwoord

9

7.3 Bereken die % verhoging van verkoopsassistent se salarisse vir Oktober 2018.

Bewerkings	Antwoord

3

Verduidelik of die verkoopsassistent met dié verhoging tevrede behoort te wees.

2

7.4 Verwys na Inligting E.

7.4.1 Verduidelik die uitwerking van die nuwe mededinger op enige TWEE items in die begroting vir September. Verskaf syfers.

4

7.4.2 Identifiseer TWEE veranderinge wat Donald in Oktober in reaksie op die nuwe mededinger geïmplementeer het. Haal syfers aan. Gee EEN rede vir ELKE verandering.

Item (met syfers)	Moontlike rede

6

7.4.3 Verduidelik waarom Donald voel dat sy besluite suksesvol was. Verskaf TWEE punte (met syfers).

Punt 1	
Punt 2	

4

TOTALE PUNTE
35

(Vr 6, Mei/Jun 2019)

AKTIWITEIT 8: Begrotings**(30 punte; 25 minute)**

8.1

Identifiseer TWEE items in die Kontantbegroting wat nie in 'n Geprojekteerde Inkomstestaat sal verskyn nie.

2

8.2

(i) Bereken: Huurinkomste, Junie 2019

Bewerkings	Antwoord

(ii) Bereken: Vaste deposito: Protea Bank, Julie 2019

Bewerkings	Antwoord

(iii) Bereken: Kontantaankope van handelsvoorraad, Julie 2019

Bewerkings	Antwoord

7

8.3

Bereken die totale aankope vir April 2019.

Bewerkings	Antwoord

2

8.4

DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

	KREDIETVERKOPE	JUNIE	JULIE
MEI	576 000	374 400	
JUNIE		159 030	
JULIE	855 000		
TOTAAL		533 430	

8

8.5.1 Lewer kommentaar op die volgende (verskaf syfers):

Effek van die advertensies op verkope	
	3
Betalings aan krediteure	
	2

8.5.2

Identifiseer TWEE strategieë (behalwe advertensies) wat die onderneming gebruik het om verkoopteikens vir Mei 2019 te bereik. Haal syfers aan.	
	4
Verduidelik of dit goeie strategieë was, of nie. Verskaf EEN punt met syfers.	
	2

TOTALE PUNTE
30

BTW

AKTIWITEIT 1: BTW (Maart 2016)

(15 punte; 10 minute)

BTW-KONSEPTE

1.1.1	
1.1.2	
1.1.3	

3

1.2 BTW-BEREKENINGE

Bereken die korrekte BTW-bedrag wat die besigheid moet betaal. Toon ALLE bewerkings.

12

TOTALE PUNTE

15

AKTIWITEIT 2: BTW (Jun 2016)**(17 punte, 10 minute)****2.1**

2.1.1	
2.1.2	
2.1.3	

3

2.2.1**Bereken die BTW-bedrag wat óf betaalbaar is aan óf ontvangbaar is van SAID.**

12

2.2.2**Watter opmerking sal jy aan Nelson oor hierdie gebruik maak? Noem EEN punt.**

2

17**AKTIWITEIT 3: BTW (Nov 2016)****(10 punte; 8 minute)****Bereken die bedrag ontvangbaar van of betaalbaar aan SAID vir BTW op 31 Augustus 2016..****Ontvangbaar/Betaalbaar:**

10

AKTIWITEIT 4: BTW (Maart 2017)**(14 punte; 10 minute)****4.1 BEGRIPPE**

4.1.1	
4.1.2	
4.1.3	

3

4.2 BELASTING OP TOEGEVOEGDE WAARDE (BTW)

4.2.1 Bereken die BTW-bedrag, hetsy ontvangbaar van of betaalbaar aan die SAID op 31 Julie 2016.

Ontvangbaar/Betalbaar: _____

9

4.2.2 Die eienaar wil die BTW-bedrag op oninbare skuld van R840 na R4 200 verander. Gee EEN rede waarom jy nie met hom saamstem nie.

2

TOTALE PUNTE
14

AKTIWITEIT 5: BTW (Maart 2018)**(15 punte; 10 minute)****5.1**

Bereken die BTW-bedrag wat op 31 Julie 2017 óf ontvangbaar van is óf aan SAID betaalbaar is.

11

5.2

Nomvula het goedere met 'n merkprys van R35 000 by Beta Verskaffers bestel.

Die verkoopsdirekteur van Beta Verskaffers, Jim Frow, het aangebied om hierdie goedere vir R15 000 aan Nomvula te verkoop, op voorwaarde dat hulle nie 'n faktuur hoef uit te reik nie.

Lewer kommentaar op die aanbod wat Jim gemaak het. Noem TWEE punte.

4

TOTALE PUNTE
15

(30 punte; 25 minute)

6.1 Kies die korrekte een tussen hakies:

6.1.1	
6.1.2	
6.1.3	

	3

6.2 Verduidelik die DRIE tipes BTW en gee 'n voorbeeld van elk?

Source: <https://www.researchgate.net/publication/352811100>

6

6.3 Verduidelik die verskil tussen BTW inset en BTW uitset.

BTW INSET

BTW UITSET

4	

- 6.4 Gebruik hierdie inskrywings en bereken die korrekte bedrag verskuldig aan SAID/ of ontvangbaar van SAID. Toon alle berekeninge.

17

TOTALPUNTE
30

(NSS Nov 2018)

AKTIWITEIT 7: BTW

(14 punte; 10 minute)

7.1

	BEWERKINGS	ANTWOORD
(a)		
(b)		
(c)		
(d)		

10

7.2 Verduidelik wat jy aan Samson sal sê. Verskaf TWEE punte.

Punt 1	
Punt 2	

4

TOTALE PUNTE
14

(Vr 1.1 Mei/Jun 2019)

AKTIWITEIT 8: BTW

(13 punte; 10 minute)

8.1

1.1.1	
1.1.2	
1.1.3	
1.1.4	

4

8.2

Bereken die bedrag ontvangbaar van of betaalbaar aan SAID vir BTW op 30 April 2019.

Bewerkings	Antwoord

Ontvangbaar/Betaalbaar:

11

TOTALE PUNTE
13

VASTE BATES

(Vr 5.3, Nov 2018)

AKTIWITEIT 1: Vaste Bates

(21 punte; 15 minute)

MINDEW BEPERK

1.1

	BEWERKINGS	ANTWOORD
(i)		
(ii)		
(iii)		
(iv)		
(v)		

17

1.2

Verduidelik hoe die interne ouditeur moet kontroleer dat roerende vaste bates nie gesteel is nie.

2

1.3

As 'n onafhanklike ouditeur, watter raad sou jy gee? Verskaf EEN punt.

2

TOTALE PUNTE
21

MAATSKAPPYE / FIN. STATE / ONTLEDING

AKTIWITEIT 1: Staat van Finansiële Posisie (Balansstaat); Ouditverslag (Junie 2016)
(65 punte; 50 minute)

1.1 BEGRIPPE

1.1.1	
1.1.2	
1.1.3	
1.1.4	

4

1.2 PARADYS BEPERK

1.2.1 Gewone aandeelkapitaal

6

Behoue inkomste

Saldo aan begin van jaar	1 634 000
Gewone aandeledividende	
Saldo aan einde van jaar	

10

**1.2.2 STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE (BALANSSTAAT)
OP 29 FEBRUARIE 2016**

BATES	
NIEBEDRYFSBATES	
Vaste deposito: Sandton Bank	
BEDRYFSBATES	3 538 600
TOTALE BATES	
EKWITEIT EN LASTE	
GEWONE AANDEELHOUEERSBELANG	
Gewone aandeelkapitaal	
NIEBEDRYFSLASTE	
BEDRYFSLASTE	
Handels- en ander betaalbare bedrae	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

1.3 OUDITVERSLAG

1.3.1 Watter soort auditverslag het Topstar Bpk. ontvang? Kies uit die volgende: ongekwalifiseerd, gekwalifiseerd, weerhouding van mening.

Rede:

3

1.3.2 Aan wie word 'n auditverslag gerig?

Rede:

3

1.3.3 Verduidelik waarom die ouditeur IFVS ('IFRS') in die auditverslag genoem het.

2

Verduidelik waarom die ouditeur die Maatskappywet (Wet 61 van 1973) in die auditverslag genoem het.

2

TOTALE PUNTE

65

AKTIWITEIT 2: Ouditverslag; Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) (Nov 2016)
(70 punte; 55 minute)

2.1

2.1.1	
2.1.2	
2.1.3	
2.1.4	

4

2.2 OUDITVERSLAG

2.2.1 Aan wie is die ouditverslag gerig?

1

2.2.2 Wie moet verseker dat die finansiële state opgestel en by die algemene jaarlikse vergadering voorgelê word?

1

2.2.3 Fralezi Bpk. het 'n (gekwalfiseerde/ongekwalfiseerde/weerhouding-van-mening-) ouditverslag ontvang.

Verduidelik jou keuse.

2

2.2.4 Verduidelik waarom die onafhanklike ouditeure na bladsy 11–29 in die verslag verwys het.

2

**2.3 FRALEZI BPK.
STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE (INKOMSTESTAAT) VIR DIE
FINANSIËLE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016**

Verkope	
Koste van verkope	
Bruto wins	
Ander inkomste	
Bedryfsuitgawes	
Direkteursfooie	
Salarisse en lone	
Diverse uitgawes	
Bedryfswins	
Rente-inkomste	
Wins voor rente-uitgawe	
Rente-uitgawe	
Netto wins voor belasting	
Inkomstebelasting vir die jaar	
Netto wins na belasting	504 000

60

TOTALE PUNTE

70

AKTIWITEIT 3: Mpy Finansiële State en Vertolking (Maart 2017) (75 punte; 60 minute)**3.1 GANDHI BPK
STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE (INKOMSTESTAAT) VIR DIE
JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2017**

Verkope	
Koste van verkope	
Bruto wins	3 150 000
Ander inkomste	
Kommissie inkomste	12 000
Bruto inkomste	
Bedryfsuitgawes	
Salarisse en lone	824 000
Waardevermindering	216 500
Diverse uitgawes	
Bedryfswins	
Rente-inkomste	
Netto wins voor rente-uitgawe	
Rente-uitgawe	
Netto wins voor belasting	
Inkomstebelasting	
Netto wins na belasting	(396 800)
Netto wins na belasting	

33

3.2.1 GEWONE AANDELEKAPITAAL**GEMAGTIGDE AANDELEKAPITAAL**

1 200 000 gewone aandele

UITGEREIKTE AANDELEKAPITAAL

	Gewone aandele op 1 Maart 2016	3 084 000	
			10

3.2.2 BEHOUE INKOMSTE

Saldo op 1 Maart 2016	674 500	
Gewone aandele-dividende		
Saldo op 28 Februarie 2017		10

3.3 EKWITEIT-EN-LASTE-DEEL VAN DIE STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE (BALANSSTAAT)

AANDEELHOERSBELANG		
NIEBEDRYFSLASTE		
BEDRYFSLASTE		
TOTALE AANDEELHOERSBELANG EN LASTE		16

3.4.1

Bereken B Sly se persentasie aandelebelang in die maatskappy voor en na die terugkoop van aandele.

Voor die terugkoop:

Na die terugkoop:

4

3.4.2

Verduidelik waarom die ander aandeelhouders bekommerd sal wees oor hierdie transaksie.

2

TOTALE PUNTE
75

AKTIWITEIT 4: Staat van omvattende inkomste (inkomstestaat) en Vaste bates (Junie 2017)
(70 punte; 55 minute)

4.1

4.1.1	
4.1.2	
4.1.3	
4.1.4	

4

4.2 MTOMBENI BPK

4.2.1

Bereken: Drawaarde van die voertuig op 30 November 2016 verkoop	<table border="1"> <tr> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> </tr> </table>		5
5			
Bereken: Totale waardevermindering op toerusting op 28 Februarie 2017	<table border="1"> <tr> <td></td> </tr> <tr> <td>7</td> </tr> </table>		7
7			

4.2.2 MTOMBENI BPK

**Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar geëindig
28 Februarie 2017:**

Verkope (5 500 000)	
Koste van verkope (3 150 000)	
Bedryfsuitgawes	
Direkteursfooie	380 000
Ouditfooie	54 000
Bedryfswins	
Rente-inkomste	
Netto wins na rente-inkomste	
Netto wins voor belasting	
Inkomstebelasting	
Netto wins na belasting	864 000

54

TOTALE PUNTE

70

AKTIWITEIT 5: Vaste bates, Staat van Finansiële Posisie (Balansstaat); Ouditverslag
(Nov 2017) (65 punte; 50 minute)**5.1**

(a)	Bereken die drawaarde van Grond en Geboue op 1 Maart 2016.	2
(b)	Bereken die totale waardevermindering op Voertuie op 28 Februarie 2017.	6
(c)	Bereken die drawaarde van Voertuie op 28 Februarie 2017.	4
(d)	Bereken die drawaarde van Toerusting verkoop op 31 Desember 2016.	6
(e)	Bereken die totale drawaarde van Vaste Bates op 28 Februarie 2017.	4

5.2 ODETTE BPK
STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE (BALANSSTAAT)
OP 28 FEBRUARIE 2017

BATES	
NIEBEDRYFSBATES	
BEDRYFSBATES	
Voorraad	408 880
Handels- en ander ontvangbare bedrae	
Kontant en kontantekwivalente	
TOTALE BATES	
EKWITEIT EN LASTE	
AANDEELHOUBERSBELANG	
Gewone aandeelkapitaal	
Behoue inkomste	520 000
NIEBEDRYFSLASTE	
BEDRYFSLASTE	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

5.3 OUDITVERSLAG

As 'n aandeelhouer, watter bekommernisse sou jy oor hierdie ouditverslag hê? Verduidelik DRIE punte.

Punt 1:

Punt 2:

Punt 3:

6

TOTALE PUNTE
65

AKTIWITEIT 6: Staat van Finansiële Posisie (Balansstaat); Ouditverslag
 (Maart 2018) (65 punte; 50 minute)

6.1

6.1.1	
6.1.2	
6.1.3	
6.1.4	
6.1.5	

5

6.2 ORBIT BPK.

6.2.1

(a)

GEWONE AANDELEKAPITAAL

Gemagtig		
6 000 000 aandele		
Uitgereik		

8

(b)

BEHOUE INKOMSTE

Saldo op 1 Julie 2016	874 000
Gewone aandele-dividende	
Saldo op 30 Junie 2017	

11

**6.2.2 ORBIT BPK.
STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE (BALANSSTAAT) OP 30 JUNIE 2017**

BATES	
NIEBEDRYFSBATES	
Vaste/Tasbare Bates	
Vaste deposito	380 000
BEDRYFSBATES	
Voorraad	478 000
TOTALE BATES	
EKWITEIT EN LASTE	
AANDEELHOUBERSBELANG	
Gewone aandelekapitaal	
Behoue inkomste	
NIEBEDRYFSLASTE	
Lening: Helping Bank	
BEDRYFSLASTE	
Handels- en ander betaalbare bedrae	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

6.2.3

As 'n aandeelhouer, verduidelik jou bekommernis oor die voorgestelde terugkoop van aandele. Verskaf berekeninge om jou bekommernis te ondersteun.

6

6.3

ODUITVERSLAG: DF ONDERNEMINGS BPK.

6.3.1

(a)	
(b)	

2

6.3.2

(a) Die ouditverslag dui 'n (gekwalfiseerde/ ongekwalifiseerde) mening aan.

1

(b) Verduidelik waarom die aandeelhouers oor hierdie ouditverslag bekommerd moet wees. Noem TWEE punte.

4

TOTALE PUNTE
65

AKTIWITEIT 7: Kontantvloei en Vertolking (Nov 2017)**(85 punte; 65 minute)**

7.1

7.1.1	
7.1.2	
7.1.3	
7.1.4	

4

7.2 SO-FINE BPK.

7.2.1 GEWONE AANDELEKAPITAAL

GEMAGTIGDE AANDELEKAPITAAL

1 200 000 gewone aandele

UITGEREIKTE AANDELEKAPITAAL

900 000	Gewone aandele op 1 September 2016	
	Gewone aandele op 31 Augustus 2017	5 292 000

7

BEHOUE INKOMSTE

Saldo op 1 September 2016	147 370
Netto wins na inkomstebelasting	438 130
Gewone aandeledividende	
Saldo op 31 Augustus 2017	

9

7.2.2 SO-FINE BPK.

KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 AUGUSTUS 2017

KONTANTVLOEI UIT BEDRYFSAKTIWITEITE		
Kontant deur bedrywighele voortgebring		
Rente betaal		
Dividende betaal		
Inkomstebelasting betaal	?	
KONTANTVLOEI UIT BELEGGINGSAKTIWITEITE		
Aankope van vaste bates	?	
?	?	
Verandering in beleggings		
KONTANTVLOEI UIT FINANSIËLE AKTIWITEITE		
?	?	
?	?	
Verandering in niebedryfslaste		
Netto verandering in kontant- en kontantekwivalente	?	
Kontant en kontantekwivalente – beginsaldo	?	
Kontant en kontantekwivalente – eindsaldo	?	19

7.2.3 Bereken die persentasie bedryfswins op verkope.

	3
Bereken die skuld-eienaarsbelang-verhouding.	
	4

7.2.4 Bereken die dividende per aandeel (DPA) van 'n aandeelhouer wat dieselfde getal aandele vir die hele finansiële tydperk besit het.

	4

7.3 CASTRO BPK.

7.3.1 Lewer kommentaar op die prys van R9,10 wat Castro Bpk. vir die nuwe aandele wat uitgereik is, gevra het.

3

7.3.2 Verduidelik hoe die uitreik van nuwe aandele die finansiële hefboomverhouding en risiko van Castro Bpk. beïnvloed het. Haal TWEE finansiële aanwysers aan.

6

7.3.3 As Henry sy 60%-aandeelhouding in die maatskappy wou behou, hoeveel aandele sou hy moes gekoop het?

3

Hoeveel sou hy moes betaal het?

2

Henry het besluit om NIE hierdie aandele te koop NIE. Buiten die % aandeelhouding, verduidelik TWEE redes waarom hy 'n fout gemaak het deur nie hierdie opsie uit te oefen nie.

Rede 1:

Rede 2:

6

RONKI BPK.

7.3.4

Lewer kommentaar op die likiditeit van Ronki Bpk. Haal TWEE finansiële aanwysers aan.

6

7.3.5

Lewer kommentaar op die prys wat Ronki Bpk. vir die terugkoop van aandele betaal het.

3

7.3.6

Verduidelik DRIE maniere waarop Henry deur die terugkoop van die aandele deur Ronki Bpk. bevoordeel is.

Punt 1:

Punt 2:

Punt 3:

6

TOTALE PUNTE

85

AKTIWITEIT 8: Vaste bates, Kontantvloeï en Vertolking (Mar 2018)**(70 punte, 55 minute)**

8.1	NR.	BEWERKINGS	BEDRAG	
	(a)	Toevoeging tot geboue		
	(b)	Totale waardevermindering op toerusting		
	(c)	Verkope van toerusting teen drawaarde		
				15

8.2.1	BEWERKINGS	ANTWOORD	
	Bereken die inkomstebelasting betaal.		5
8.2.2	Bereken die dividende betaal.		
			3
8.2.3	Bereken die netto verandering in kontant- en kontantekwivalente.		
			4

8.3

KONTANTGEVOLGE VAN FINANSIERINGSAKTIWITEITE		

10

8.4.1

Bereken die skuld-ekwiteit-verhouding.

3

8.4.2

Bereken die verdienste per aandeel (in sent).

3

8.4.3

Bereken die opbrengs op gemiddelde aandeelhoudersbelang (OOAB).

5

8.5

Verduidelik waarom die direkteure gevoel het dat die 630 sent wat vir die terugkoop van die aandele aangebied is, 'n regverdige prys was. Haal TWEE finansiële aanwysers met syfers aan.

4

8.6.1

Die direkteure het die dividenduitbetalingsbeleid vir die huidige finansiële jaar hersien.

Bereken die persentasie verdienste wat as dividende vir elke jaar verdeel is om hierdie verandering te toon.

4

8.6.2

Gee EEN rede waarom die direkteure hierdie besluit geneem het.

2

8.6.3

Verduidelik waarom die aandeelhouders dalk nie met die opbrengs wat hulle verdien het, tevrede sal wees nie. Haal 'n finansiële aanwyser of syfer(s) aan.

3

8.7

Behalwe vir die dividende, identifiseer DRIE goeie besluite. Verduidelik die effek van elke besluit op die maatskappy. Haal syfers aan.

GOEIE BESLUIE (met syfers)	EFFEK OP MAATSKAPPY
Besluit 1:	
Besluit 2:	
Besluit 3:	

9

TOTALE PUNTE
70

(Vr 3, Nov 2018)

AKTIWITEIT 9: Fin. State & Ouditverslag**(75 punte; 60 minute)****9.1**

9.1.1	
9.1.2	
9.1.3	
9.1.4	

4

9.2.1 **TEMBISO BPK.**
STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE (INKOMSTESTAAT)
VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2018

Verkope	
Koste van verkope	(4 856 000)
Bruto wins	
Ander bedryfsinkomste	879 440
Bruto inkomste	
Bedryfsuitgawes	
Salarisse en lone	501 200
Bedryfswins	
Rente-inkomste	
Netto wins voor rente-uitgawe	
Rente-uitgawe	
Netto wins voor belasting	
Inkomstebelasting	
Netto wins na belasting	959 400

28

9.2.2 GEWONE AANDELEKAPITAAL

GEMAGTIGDE AANDELEKAPITAAL

1 600 000 gewone aandele

UITGEREIKTE AANDELEKAPITAAL

1 480 000	Gewone aandele op 28 Februarie 2018	8 816 000	7

BEHOUE INKOMSTE

Saldo op 1 Maart 2017	376 600	
Gewone aandeledividende		
Saldo op 28 Februarie 2018		7

9.2.3 EKWITEIT EN LASTE-AFDELING VAN DIE STAAT VAN FIN. POSISIE

AANDEELHOUERSBELANG		
Gewone aandelekapi taal	8 816 000	
Behoue inkomste		
NIEBEDRYFSLASTE		
BEDRYFSLASTE		
Handels- en ander betaalbare bedrae		
TOTALE AANDEELHOUERSBELANG EN LASTE		16

9.3 OUDITVERSLAG**9.3.1****Punt 1****Mening**

1

Punt 2**IFRS en Maatskappywet**

2

Punt 3**Onafhanklik**

2

9.3.2**Punt 4****TWEE voorbeelde van etiese verantwoordelikhede:****Voorbeeld 1:****Voorbeeld 2:**

4

Punt 5**TWEE voorbeelde van ouditbewyse:****Voorbeeld 1:****Voorbeeld 2:**

4

TOTALE PUNTE**75**

(Vr 4, Nov 2018)

AKTIWITEIT 10: Kontantvloei en Ontleding

(70 punte; 55 minute)

10.1 BEREKENINGE VAN FINANSIËLE AANWYSERS VIR 2018**10.1.1 Bereken: % bedryfsuitgawes op verkope**

Bewerkings	Antwoord

2

10.1.2 Bereken: Vuurproefverhouding

Bewerkings	Antwoord

4

10.1.3 Bereken: % opbrengs op aandeelhoudersbelang

Bewerkings	Antwoord

4

10.2 SYFERS VIR 2018-KONTANTVLOEISTAAT**10.2.1 Bereken: Verandering in beleggings**

Bewerkings	Antwoord

2

10.2.2 Bereken: Inkomstebelasting betaal

Bewerkings	Antwoord

4

10.2.3 Bereken: Vaste bates verkoop (teen drawaarde)

Bewerkings	Antwoord

5

10.3 VERDUIDELIKINGS OOR KONTANTVLOEISTAAT

10.3.1 Verduidelik waarom die direkteure met die verbetering in kontant en kontantekwivalente sedert 1 Julie 2016 tevrede is. Haal syfers aan.

3

10.3.2 Identifiseer DRIE besluite wat die direkteure geneem het om vir grond en geboue te betaal.

Besluit 1 (met syfers)	
Besluit 2 (met syfers)	
Besluit 3 (met syfers)	

6

Verduidelik hoe hierdie besluite 'n invloed gehad het op die kapitaal wat in die 2018 finansiële jaar aangewend is. Haal syfers aan.

Verduidelik hoe hierdie besluite 'n invloed gehad het op die finansiële hefboom in die 2018 finansiële jaar. Haal TWEE aanwysers en hul syfers aan.

6

10.3.3 Uit die Kontantvloeiastaat hierbo, identifiseer EEN besluit wat die direkteure in 2017 geneem het wat hulle NIE in 2018 geneem het NIE, behalwe die punte hierbo. Gee 'n moontlike rede vir die besluit in 2017.

Besluit (met syfers)	Moontlike rede

3

10.4 DIVIDENDE, OPBRENGSTE EN AANDEELHOUDING**10.4.1 Bereken: Totale interim dividende betaal vir die 2018 finansiële jaar**

Bewerkings	Antwoord

Bereken: Interimdividende per aandeel vir die 2018 finansiële jaar

Bewerkings	Antwoord

6

10.4.2 Bereken totale dividende wat deur Dudu Mkhize vir die 2018 finansiële jaar verdien is.

Bewerkings	Antwoord

5

10.4.3 Bereken die minimum getal addisionele aandele wat Dudu moes gekoop het.

Bewerkings	Antwoord

3

10.5.1 Verduidelik hoekom dit nodig was om eiendom in ander provinsies in plaas van in KZN aan te koop.

2

Verduidelik of die besluit om hierdie eiendom aan te koop, die gewenste uitwerking op verkope gehad het. Haal syfers aan.

3

Verduidelik 'n ander strategie wat hulle gebruik het om die probleem van lae verkope op te los. Haal syfers aan.

3

10.5.2 Gee raad oor wat Ben Palo oor die volgende onderwerpe moet sê:

Raad oor wat om oor verdienste per aandeel te sê:

3

Raad oor wat om oor % opbrengs verdien te sê:

3

Raad oor wat om oor Aandeleprys op die JSE te sê:

3

TOTALE PUNTE
70

(Vr 4, Mei/Jun 2019)

AKTIWITEIT 4: Oudtiverslag; Mpy Finansiële Verslae**(80 punte; 60 minute)****11.1**

11.1.1	
11.1.2	
11.1.3	
11.1.4	

4

11.2 OUDITVERSLAG**11.2.1****Kies die korrekte woord uit dié wat tussen hakies gegee word.****Gee EEN rede.**

3

11.2.2**Gee EEN rede waarom die Maatskappywet vereis dat publieke maatskappye deur 'n onafhanklike ouditeur geoudit moet word.**

2

11.2.3**Koerantberigte het aangedui dat Kego en Murray Vennote aan wanbestuur skuldig bevind is ten opsigte van auditwerk wat by verskeie groot firmas gedoen is. Verduidelik hoe dit aandeelhouders van Everest Bpk. kan beïnvloed. Noem TWEE punte.**

4

11.3 MVVS BPK.**11.3.1 Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar geëindig 31 Maart 2019**

Verkope	
Koste van verkope	
Bruto wins	
Bedryfsinkomste	
Huurinkomste	99 500
Bruto bedryfsinkomste	
Bedryfsuitgawes	
Direkteursfooie	1 262 100
Water en elektrisiteit	218 000
Telefoon	75 600
Ouditfooie	104 000
Diverse uitgawes	61 001
Bedryfswins	
Rente-inkomste	
Wins voor rente-uitgawe	
Rente-uitgawe	
Netto wins voor belasting	691 000
Inkomstebelasting	
Netto wins na belasting	

11.3.2 NOTAS TOT DIE BALANSSTAAT

Vaste/Tasbare Bates

	Grond en Geboue	Voertuie	Toerusting
Drawaarde aan begin van finansiële jaar	12 500 000	275 000	280 500
Kosprys	12 500 000	750 000	398 000
Opgehoopte waardevermindering	-	(475 000)	(117 500)
Bewegings			
Toevoeging teen kosprys	-		-
Bateverkope teen drawaarde	-	-	
Waardevermindering	-		(94 250)
Drawaarde aan einde van finansiële jaar	12 500 000		
Kosprys	12 500 000	1 377 000	
Opgehoopte waardevermindering	-		

8

Gewone aandelekapitaal

Gemagtig:		
8 000 000 aandele		
Uitgereik:		
1 200 000	aandele aan begin uitgereik	

6

TOTALE PUNTE

80

(Vr 5, Mei/Jun 2019)

AKTIWITEIT 5: Kontantvloei

(75 punte; 60 minute)

12.1

12.1.1	
12.1.2	
12.1.3	
12.1.4	

4

12.2 KULFI BPK.

12.2.1 BEHOUE-INKOMSTE-NOTA:

Saldo op 1 Maart 2018	
Netto wins na belasting	
Gewone aandeledividende	
Saldo op 28 Februarie 2019	

12

12.2.2 Bereken: Inkomstebelasting betaal

Bewerkings	Antwoord

4

Bereken: Dividende betaal

Bewerkings	Antwoord

4

12.2.3

Kontantgevolge van beleggingsaktiwiteite	

9

Netto verandering in kontant en kontantekwivalente	

4

12.2.4

Bereken: Vuurproefverhouding	
Bewerkings	Antwoord

4

Bereken: Skuld-ekwiteit-verhouding	
Bewerkings	Antwoord

4

Bereken: % opbrengs op gemiddelde aandeelhoudersbelang (OOAB)	
Bewerkings	Antwoord

5

12.2.5

Die aandeelhouders is tevrede met die verbetering in die likiditeitsposisie. Haal DRIE finansiële aanwysers (met syfers) aan om hierdie stelling te staaf.

6

- 12.2.6** Die maatskappy het die aandelekapitaal met R840 000 en die lening met R550 000 verhoog.

Verduidelik hoe dit die hefboom en risiko van die maatskappy beïnvloed het. Haal TWEE finansiële aanwysers aan.

5

Verduidelik wat die direkteure met hierdie invloed van kontant gedoen het. Noem TWEE punte.

4

- 12.2.7** Verskaf berekeninge om die verandering in die uitbetalingskoers te toon.

4

Gee EEN rede waarom baie aandeelhouders met die verandering in beleid tevrede was. Haal syfers aan.

2

- 12.2.8** Verduidelik hoe die terugkoop van die aandele Martha se aandeelhouding bevoordeel het. Haal syfers aan.

4

TOTALE PUNTE

75
